

**GODIŠNJE IZVJEŠĆE
O DRŽAVNOJ POTPORI U BIH
U 2020. GODINI**

SRPANJ 2021.

Sadržaj

	strana
1 UVOD	3
2 METODOLOGIJA ZA IZRADU IZVJEŠĆA O DODIJELJENOJ DRŽAVNOJ POTPORI.....	4
2.1. Pravni osnov.....	4
2.2. Definicije i objašnjenja osnovnih pojmoveva.....	5
2.3. Prikupljanje podataka o dodijeljenoj državnoj potpori.....	7
2.4. Prikaz podataka o dodijeljenoj državnoj potpori.....	7
3 DODIJELJENA DRŽAVNA POTPORA U BIH U 2020. GODINI.....	9
3.1. Državna potpora u BiH u odnosu na osnovne makroekonomiske pokazatelje.....	9
3.2. Ukupno dodijeljena državna potpora u BiH po obliku/kategorijama.....	12
3.3. Ukupno dodijeljena državna potpora (bez poljoprivrede) u BiH po vrstama/instrumentima dodjele.....	16
3.4. Struktura horizontalne državne potpore u BiH u 2020. godini.....	18
3.5. Struktura vertikalne državne potpore u BiH u 2020. godini.....	20
4 ZAKLJUČAK.....	21

1. UVOD

U procesu pridruživanja Europskoj uniji (u daljem tekstu: EU) uspostavljanje sistema kontrole državne potpore jedan je od osnovnih preduvijeta za ispunjavanje kriterija o članstvu, ali i jak instrument za jačanje konkurentnosti ekonomije u datoj zemlji. Stoga je pitanje reforme državne potpore bitno iz najmanje dva razloga: Prvo, politika državne potpore jedina je oblast u kojoj kao uvjet za prijem u EU nije dovoljna samo transpozicija *aquis communautaire* vezanih za konkurentnost u nacionalnu legislativu, već i uspostavljanje efektivnih agencija odgovornih za upravljanje državnim potporama u pretpriступnoj fazi, Drugo, reforma državne potpore podrazumijeva preusmjeravanje ograničenih javnih finansijskih resursa u ekonomski samoodržive projekte, s potencijalom da podstaknu razvoj i zapošljavanje, te postepeno smanjivanje subvencija sektorima i kompanijama koje ostvaruju ekonomski gubitak.

Potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (u daljem tekstu: SSP) sa EU-om i njenim državama članicama te njegovim stupanjem na snagu, Bosna i Hercegovina je preuzeila obvezu uvođenja internog sistema kontrole državne potpore.

U proteklom periodu Bosna i Hercegovina je s ciljem ispunjavanja svojih obveza iz članka 71. SSP-a, donijela Zakon o sustavu državne potpore u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj 10/12) kojim se osniva samostalni državni organ za primjenu i sprovođenje odredbi ovog zakona sukladno pravilima EU-a o državnoj pomoći – Vijeće za državnu pomoć Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vijeće). U 2020. godini donesen je i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sustavu državne potpore u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, broj: 39/20).

Vijeće čini osam članova koji se biraju između priznatih stručnjaka iz oblasti ekonomije i prava. U sastavu Vijeća je Tajništvo Vijeća (u daljem tekstu: Sekretarijat) koje obavlja organizacijske, tehničke i upravne poslove i zadatke potrebne za njegov rad i koordinira njegovim radom.

Zakonom su Vijeću povjereni zadaci koji se odnose na odobravanje programa/shema državne potpore i pojedinačne državne potpore, odlučivanje o povratu nezakonito dodijeljene državne potpore, uspostavljanje i upravljanje popisom programa/shema državne potpore započetim prije osnivanja Vijeća, pokretanje istraživačkog postupka i naknadna procjena dodijeljene državne potpore, ako postoji dovoljno indikacija da se ista nezakonito koristi, kao i ostale aktivnosti koje se odnose na dodjelu i kontrolu dodjele državne potpore, te na suradnju sa organima za sprovođenje Zakona i davaocima državne pomoći.

Vijeće je u 2020. godini održalo 12 sjedница, te su donesena dva rješenja u skladu sa Zakonom o sustavu državne potpore u BiH. Jednim rješenjem se odobrava državna potpora korisniku u skladu sa Zakonom o sustavu državne potpore u BiH, dok je u drugom rješenju utvrđeno da pomoć ne predstavlja državnu potporu u smislu istog Zakona.

Dio aktivnosti Vijeća u 2020. godini je bio posvećen promoviranju reforme kontrole državne potpore koja podstiče pametan, održiv i inkluzivni rast. Naime, neophodno je jačanje svijesti davalaca i promoviranje obveze blagovremenog podnošenja prijave državne potpore u postupku

prethodog (*ex ante*) odobrenja kako bi se u narednom periodu odlučivanje Vijeća o dozvoljenosti dodijeljene državne potpore u postupku naknadog (*ex post*) odobrenja svelo na najmanju moguću mjeru.

Izbijanje epidemije uzrokovane virusom Covid-19 je ozbiljna zdravstvena opasnost i opasnost kako za globalnu ekonomiju tako i za ekonomiju Bosne i Hercegovine. Zbog vanrednih okolnosti prouzrokovanih navedenom epidemijom brojna poduzeća suočila su se sa iznenadnim manjom likvidnosti te nedostupnosti likvidnih sredstava. U ovakvim okolnostima, a s ciljem saniranja posljedica po privredu, očekivan je povećan obim dodjele javnih sredstava iz proračuna ili umanjenje javnih prihoda od strane svih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini. Neke od tih mjera mogu predstavljati državnu potporu stoga je Vijeće izradilo Obavještenje o primjeni Zakona o sustavu državne potpore u BiH u aktuelnoj situaciji izazvanoj epidemijom virusa COVID-19. Navedeno Obavještenje je izrađeno shodno pravilima Europske unije prije svega Privremenog okvira za mjere državne potpore za podršku ekonomiji u trenutnom izbijanju Covid-19¹, koji se primjenjuje od 19. ožujka 2020. godine do 31. prosinca 2020. godine. On daje detaljne smjernice o tome koje mjere potpore mogu biti implementirane za otklanjanje ozbiljnih poremećaja u ekonomiji države članice, i ima za cilj da omogući državama članicama da daju i operativnu i investicionu pomoć sukladno pravilima kako bi se izbjeglo prekomjerno narušavanje konkurenčije i održalo jedinstveno unutrašnje tržište jednakog za sve.

Također, u protekloj godini u Republici Srpskoj usvojene su tri nove Uredbe i to: Uredba o namjeni, kriterijumima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 111/20), Uredba o dodjeli državne pomoći privrednim subjektima za obavljanje javnih usluga od opštег ekonomskog interesa („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 111/20) i Uredba o uslovima i postupku za dodjelu državne pomoći male vrijednosti- de minimis („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 111/20), a što čini korak naprijed ka usklađivanju zakonodavstva iz oblasti državne potpore u BiH sa pravnom stečevinom EU (acquis-em).

Prema članku 71. stavak (5) SSP-a Vijeće je u obvezi izraditi i usvojiti Godišnje izvješće o državnoj potpori u BiH i dostaviti ga Vijeću ministara Bosne i Hercegovine do 30. lipnja tekuće godine. Navedeno izvješće, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je nakon usvajanja obvezno dostaviti međunarodnim institucijama, sukladno zaključenim sporazumima o recipročnom izvještavanju.

Ovaj Izvještaj je izrađen na osnovu Godišnjeg izvješća o dodijeljenoj državnoj potpori u Republici Srpskoj u 2020. godini, Godišnjeg izvješća o dodijeljenoj državnoj potpori u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2020. godini, Godišnjeg izvješća o državnoj potpori u Brčko Distriktu BiH u 2020. godini, koje su dostavile vlade Republike Srpske, Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta BiH i Informacije o dodijeljenoj državnoj potpori na nivou Vijeća ministara BiH u 2020. godini Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, a na osnovu podataka dobijenih od davalaca državne potpore.

¹ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52020XC0320\(03\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52020XC0320(03)) Komunikacija Komisije od 19. marta 2020., C(2020)1863, (SL C 091I 20.3.2020)

2. METODOLOGIJA ZA IZRADU IZVJEŠĆA O DODIJELJENOJ DRŽAVNOJ POTPORI

2.1. Pravni osnov

Zakonom je uređen sistem kontrole državne potpore u Bosni i Hercegovini u svrhu provođenja njenih međunarodno preuzetih obaveza koje proizilaze iz SSP-a. Polazeći od pravnog naslijeda EU-a o državnoj potpori, Zakonom je definiran pojam odnosno obilježja koja, određena javna sredstva koja se dodjeljuju privrednim subjektima, trebaju imati kako bi se smatrala državnom potporom, uvjeti za odobrenje državne potpore, nadležnost i djelokrug Vijeća u odnosu na državnu potporu, postupak odobravanja, kontrole dodjele, korištenja i povrata državne potpore, te obveze Vijeća vezane uz izradu popisa državne potpore i godišnjeg izvješća o državnoj potpori.

Pored Zakona, državna potpora u Bosni i Hercegovini regulirana je i sljedećim podzakonskim aktima:

- ⇒ Uredbom o namjeni, kriterijima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 27/18),
- ⇒ Uredbom o uslovima i postupku za dodjelu pomoći male vrijednosti – de minimis pomoći ("Službene novine Federacije BiH", broj 27/18),
- ⇒ Uredbom o uslovima za dodjelu državne pomoći u obliku naknade za obavljanje i izvršenje javnih usluga privrednim subjektima kojima je povjerenje obavljanje usluga od općeg ekonomskog interesa ("Službene novine Federacije BiH", broj 27/18),
- ⇒ Odlukom o postupcima i obrascima za podnošenje obavještenja o državnoj pomoći i praćenje državne pomoći („Službeni glasnik BiH“, broj 64/13),
- ⇒ Uredbom o načinu i postupku prijavljivanja državne pomoći u Republici Srpskoj ("Službeni glasnik RS", broj 105/13),
- ⇒ Uredbom o načinu i procedurama prijavljivanja državne pomoći u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 104/13),
- ⇒ Uredbom o metodologiji izrade godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine FBiH, broj 41/15),
- ⇒ Uredbom o metodologiji izrade Godišnjeg izvještaja i popisa dodijeljene državne pomoći u Republici Srpskoj („Službeni glasnik RS“, broj 54/14),
- ⇒ Uredbom o namjeni, kriterijumima i uslovima za dodjelu državne pomoći u Republici Srpskoj („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 111/20),
- ⇒ Uredbom o dodjeli državne pomoći privrednim subjektima za obavljanje javnih usluga od opšteg ekonomskog interesa („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 111/20),
- ⇒ Uredbom o uslovima i postupku za dodjelu državne pomoći male vrijednosti- de minimis („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 111/20).

2.2. Definicije i objašnjenja osnovnih pojmljiva

Državna potpora, u smislu Zakona je svaki stvarni ili potencijalni javni rashod ili umanjeno ostvarenje javnog prihoda, postojećeg, planiranog ili potencijalnog, koju može dodijeliti ili planirati direktno ili indirektno davalac državne potpore, u bilo kom obliku, čime se narušava ili postoji

opasnost od narušavanja konkurenčije na tržištu stavljući u povoljniji položaj određene privredne subjekte, proizvodnju ili trgovinu određenih proizvoda ili pružanje određenih usluga, ukoliko to utiče na ispunjavanje međunarodnih obveza BiH iz ove oblasti.

Navedeno određenje državne potpore se zasniva na odredbama članka 107. Ugovora o funkcioniranju EU (dalje: UFEU), a sukladno članku 71. SSP-a prema kome je sa pravilnom primjenom ovog sporazuma nespojiva svaka državna potpora kojom se narušava ili prijeti narušavanje konkurenčije na tržištu davanjem prednosti određenim poduzećima ili određenim proizvodima u mjeri u kojoj to može uticati na trgovinu između Zajednice i Bosne i Hercegovine. Također, SSP navodi da će se svaka praksa suprotna ovom članku ocjenjivati na osnovu kriterija koji proizlaze iz primjene pravila konkurenčije koja važe u Zajednici, posebno članka 81., 82., 86. i 87. Ugovora o osnivanju Evropske zajednice (u daljem tekstu: Ugovor o EZ) (sada čl. 101., 102., 106. i 107. UFEU) i instrumenata za tumačenje koje su usvojile institucije Zajednice.

Davaoci državne potpore, u smislu Zakona su: Bosna i Hercegovina, Federacija BiH, Republika Srpska, Brčko Distrikt BiH, županijske, gradske, općinske uprave putem ovlaštenih pravnih lica, te svako pravno lice koje dodjeljuje ili upravlja državnom potporom.

Korisnici državne potpore, u smislu Zakona, su privredni subjekti koji obavljaju privrednu djelatnost sudjelujući na tržištu putem proizvodnje ili trgovine robe i/ili usluga.

Program državne potpore (shema), u smislu Zakona, podrazumijeva akt na osnovu kojeg se, bez potrebe za dodatnim provedbenim mjerama, unaprijed neodređenim korisnicima državne potpore dodjeljuju pojedinačne državne potpore i akt na osnovu kojeg se državna potpora, koja unaprijed nije vezana za poseban projekat, dodjeljuje jednom ili više korisnika državne potpore.

Pojedinačna državna potpora (ad hoc), u smislu Zakona, podrazumijeva svaku državnu potporu dodijeljenu bilo kojem korisniku izvan utvrđenih programa državne potpore.

Polazeći od odredbi Zakona koje uređuju pojam državne pomoći, kako bi se utvrdilo ima li neka državna intervencija karakter državne pomoći, potrebno je, u svakom pojedinom slučaju dodjele državnih sredstava, utvrditi jesu li kumulativno ispunjeni uslovi koji se odnose na izvore sredstava, davanje prednosti na tržištu i s time povezanom selektivnosti i može li se time stvarno ili potencijalno uticati na trgovinu između Bosne i Hercegovine i EU, odnosno potrebno je u svakom konkretnom slučaju utvrditi radili se o:

1. Prenosu državnih sredstava – državnom potporom smatra se ona mjera koja uključuje transfer državnih sredstava, a koja potiču od državnih, entitetskih i lokalnih vlasti, fondova i pravnih lica ovlaštenih od strane države da dodjeljuju i upravljaju državnom potporom. Transferi državnih sredstava mogu se javiti u više oblika. Pored direktnih transfera državnih sredstava u obliku subvencija ili grantova, državnom potporom se smatraju i državne garancije, umanjenja ili izuzeća od primjene financijskih obveza, poreske olakšice, otpisivanje dugovanja ili preuzimanje dugovanja, prodaja zemljišta odnosno nekretnina ispod tržišne cijene i bez provedenog postupka javnih nabavki i druge vrste dodjele državne potpore zbog toga što se njima umanjuje javni prihod države.

2. Ekonomski prednost – državna potpora bi trebalo da stvori ekonomsku korist koju privredni subjekt u normalnim tržišnim uslovima ne bi mogao steći. Manje vidljivi primjeri transakcija koji zadovoljavaju ovaj uslov da osiguravaju ekonomsku prednost mogu biti sljedeći slučajevi: privredni subjekat kupuje ili zakupljuje zemlju u državnom vlasništvu po cijeni manjoj od tržišne; privredni subjekat prodaje zemlju državi po cijeni višoj od tržišne; privredni subjekat uživa privilegovan pristup infrastrukturnim resursima bez plaćanja nadoknade; privredni subjekat dobija kapital od države pod uslovima koji su povoljniji od uslova koji bi se dobili od privatnog investitora.

3. Selektivnost – da bi ovaj kriterij bio ispunjen potrebno je utvrditi da li se dodjelom državne pomoći stavlja u povoljniji položaj određeni privredni subjekat ili proizvodnja određenih proizvoda. Državna pomoć, po svojoj prirodi, mora biti selektivna i time uticati na ravnotežu između određenih privrednih subjekata i njihovih konkurenata. Selektivnost je upravo ono što razdvaja državnu pomoć od takozvanih opštih mjera. Opšte mjere su one koje se bez razlike primjenjuju na sve privredne subjekte u okviru jedne grane u državi članici. Opšte mjere ne uključuju državnu pomoć.

4. Uticaj na konkurenčiju i trgovinu između Bosne i Hercegovine i EU – Zakon na osnovu SSP-a propisuje zabranu dodjele državne pomoći kojom se narušava ili prijeti narušavanju konkurenčije na tržištu davanjem prednosti određenim preduzećima ili određenim proizvodima u mjeri u kojoj to može uticati na trgovinu između Zajednice i Bosne i Hercegovine, odnosno na ispunjavanje međunarodih obaveza Bosne i Hercegovine iz ove oblasti. Dakle, da bi neka mjera bila smatrana nedozvoljenom državnom pomoći mora imati i uticaj na konkurenčiju i trgovinu između Bosne i Hercegovine i EU. U skladu sa prethodno navedenim, Vijeće treba provjeriti da li djelatnost koju obavlja korisnik državne pomoći narušava ili prijeti narušavanju konkurenčije, odnosno da li utiče na trgovinu između Bosne i Hercegovine i EU. Dovoljno bi bilo dokazati da je korisnik državne pomoći uključen u privrednu aktivnost i da poslove obavlja na tržištu na kojem postoji trgovina između Bosne i Hercegovine i EU. Pravni oblik i forma korisnika državne pomoći nije relevantan u ovom kontekstu budući da i neprofitne organizacije mogu biti angažovane u privrednoj aktivnosti.

U skladu sa prethodno navedenim, državnom potporom se može smatrati svaka pomoć koja se zasniva na programu državne potpore ili se dodjeljuje pojedinačnom korisniku koji se može smatrati privrednim subjektom u smislu Zakona i pravnog naslijeđa EU, ukoliko su kumulativno ispunjeni naprijed navedeni kriteriji.

2.3. Prikupljanje podataka o dodijeljenoj državnoj potpori

Polazne osnove za izradu Godišnjeg izvješća u 2020. godini su godišnji izvješće i podaci o dodijeljenoj državnoj potpori u 2020. godini dostavljeni od organa za sprovođenje Zakona: Vijeća ministara BiH, Vlade Federacije Bosne i Hercegovine, Vlade Republike Srpske i Vlade Brčko Distrikta BiH.

Napominjemo da, sukladno članku 4. stavak (2) točka a) Zakona, Zakon se ne primjenjuje na poljoprivredu i ribarstvo te je državna potpora koju su dodijelila ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva entiteta prikazana samo u ukupno dodijeljenom iznosu, a podzakonskim

aktima o metodologiji izrade godišnjeg izvješća o dodijeljenoj državnoj potpori u entitetima propisano je da ministarstva nadležna za poslove poljoprivrede dostavljaju samo podatke o ukupno dodijeljenim iznosima državne potpore za poljoprivredu

Izvješće se zasniva na podacima koje su organi za sprovođenje Zakona prikupili od davalaca državne potpore i sastavljen je sukladno važećim zakonodavstvom, koje sumira klasifikacije i propise izvještavanja u EU.

2.4 Prikaz podataka o dodijeljenoj državnoj potpori

Godišnje izvješće o državnoj potpori u Bosni i Hercegovini u 2020. godini izrađeno je na osnovu Godišnjeg izvješća o dodijeljenoj državnoj potpori u Republici Srpskoj u 2020. godini, Godišnjeg izvješća o dodijeljenoj državnoj potpori u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2020. godini, Godišnjeg izvješća o dodijeljenoj državnoj potpori u Brčko Distriktu BiH u 2020. godini, a koji su sačinjeni prema odgovarajućim uredbama o metodologiji izrade godišnjeg izvješća o dodijeljenoj državnoj potpori u Republici Srpskoj i Federaciji BiH i koje su razmatrale i usvojile vlade entiteta i Brčko Distrikta BiH te Informacije sa podacima o dodijeljenoj državnoj potpori na nivou Vijeća ministara Bosne i Hercegovine u 2020. godini koju je dostavilo Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH.

Ovako dostavljena pojedinačna izvešća entiteta, Brčko Distrikta BiH i informacija sa nivoa BiH konsolidovana su u ovo jedinstveno izvešće. Dakle, Godišnje izvešće u 2020. godini predstavlja analitički i konsolidovani pregled dodijeljene državne potpore izrađeno na osnovu podataka dobijenih od strane organa za sprovođenje Zakona: vlada Federacije Bosne i Hercegovine, Republike Srpske i Brčko Distrikta BiH, koji su navedene podatke prikupili prema obrascima i uputstvima sadržanim u uredbama o metodologiji izrade godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Republici Srpskoj i Federaciji BiH te Informacije Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH sa podacima o dodijeljenoj potpori na nivou Vijeća ministara BiH, koji nisu prikupljeni na obrascima propisanim Odlukom o postupcima i obrascima za podnošenje obavještenja o državnoj pomoći i praćenje državne pomoći („Službeni glasnik BiH“, broj 64/13).

Uredba o metodologiji izrade Godišnjeg izvještaja i popisa dodijeljene državne pomoći u Republici Srpskoj propisuje u članu 5. da se državna pomoć za potrebe realizacije ove Uredbe prema namjeni dijeli na: 1) državnu pomoć za promovisanje regionalnog razvoja, 2) horizontalnu državnu pomoć namijenjenu: a) malim i srednjim privrednim subjektima, b) za sanaciju ili restrukturiranje privrednih subjekata, c) za zaštitu životne sredine, d) za usavršavanje, e) za zapošljavanje radnika koji se teže zapošljavaju ili radnika sa invaliditetom, f) za istraživanje, razvoj i inovacije i g) za oblast kulture, 3) državnu pomoć namijenjenu sektoru: a) proizvodnje čelika, b) vađenja uglja i c) saobraćaja, 4) državnu pomoć u obliku specifičnih instrumenata državne pomoći: a) pojedinačna garancija i programi garancija Republike, b) prodaja nepokretne imovine u javnoj svojini i c) osiguranje izvoznih kredita. Dok se prema odredbi člana 6. Uredbe o metodologiji izrade godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Federaciji Bosne i Hercegovine, za potrebe izrade Godišnjeg izvještaja, državna pomoć razvrstava, zavisno od cilja i iznosa dodijeljene državne pomoći, prema sljedećim oblicima pomoći: 1) državna pomoć za promoviranje regionalnog razvoja, 2) horizontalna državna pomoć: a) državna pomoć malim i

srednjim privrednim subjektima, b) državna pomoć za sanaciju ili restrukturisanje privrednih subjekata u teškoćama, c) državna pomoć za zapošljavanje zaposlenika koji se teže zapošljavaju ili sa invaliditetom, d) državna pomoć za zaštitu životne sredine, e) državna pomoć za istraživanje, razvoj i inovacije, f) državna pomoć za usavršavanje, g) državna pomoć u obliku rizičnog kapitala, h) državna pomoć u oblasti kulture, 3) vertikalna državna pomoć – pomoć posebnim sektorima: a) državna pomoć u sektoru proizvodnje čelika, b) državna pomoć privrednim subjektima u sektoru vađenja uglja i c) državna pomoć u sektoru saobraćaja, 4) državna pomoć male vrijednosti (*de minimis* državna pomoć).

Zbog navedene neusaglašenosti entitetskih uredbi o metodologiji izrade godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u pogledu oblika (kategorija) na koje se državna pomoć razvrstava, za potrebe Godišnjeg izvještaja u 2020. godini objedinjeni su, odnosno prikazani podaci za sve oblike navedene u dostavljenim izvještajima entiteta i Brčko Distrikta BiH.
U skladu sa prethodno navedenim, državna pomoć je za potrebe Godišnjeg izvještaja u 2020. godini razvrstana prema sljedećim oblicima:

a) Državna pomoć za promovisanje regionalnog razvoja;

b) Državna pomoć dostupna cijeloj privredi - **horizontalna državna pomoć**:

- 1) za male i srednje privredne subjekte,
- 2) za sanaciju i za restrukturiranje privrednog subjekta u teškoćama,
- 3) za zapošljavanje radnika koji se teže zapošljavaju ili sa invaliditetom,
- 4) za zaštitu životne sredine,
- 5) za istraživanje, razvoj i inovacije,
- 6) za usavršavanje,
- 7) u oblasti kulture.

c) Državna pomoć namijenjena određenim sektorima - **vertikalna državna pomoć**:

- 1) u sektoru proizvodnje čelika,
- 2) u sektoru vađenja uglja,
- 3) u sektoru saobraćaja,
- 4) sportska i višenamjenska rekreativna infrastruktura.²

d) Državna pomoć male vrijednosti.

Državna pomoć koju su dodijelila entitetska ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva nije posebno analizirana, već je prikazana samo u ukupno dodijeljenom iznosu, s obzirom na to da se odredbe Zakona ne primjenjuju za poljoprivredu i ribarstvo (član 4. stav (2) tačka a)).

² Uredba o namjeni, kriterijima i uvjetima za dodjelu državne potpore u FBiH („Službene novine FBiH“, broj: 27/18) u članku 1. stavak (2) točka b) definira vertikalnu državnu potporu, te pod brojem 8) nabroja sportsku i višenamjensku rekreativnu infrastrukturu. Javlja se neusklađenost između navedene Uredbe i Uredbe o metodologiji izrade godišnjeg izvješća o dodijeljenoj državnoj potpori u FBiH (Službene novine FBiH, broj: 41/15) članak 6. stavak 2) i 3). Davanja za oblast sporta u vidu granta od strane Vijeća ministara BiH.

Predmet analize su državna pomoć za promovisanje regionalnog razvoja, horizontalna, vertikalna, državna pomoć male vrijednosti i državna pomoć za obavljanje usluga od opšteg ekonomskog interesa u 2020. godini.

3. DODIJELJENA DRŽAVNA POTPORA U BiH U 2020. GODINI

3.1. Državna potpora u BiH u odnosu na osnovne makroekonomske pokazatelje

Ukupno evidentirana državna potpora u Bosni i Hercegovini u 2020. godini iznosi **478.653.188 KM ili 244.904.657,09€** što je povećanje za **46.474.840 KM** odnosno **10,75%** u odnosu na 2019. godinu kada je državna pomoć iznosila **432.178.348 KM ili 220.969.280,56 €**, dok je u odnosu na 2018. godinu, kada je dodijeljena državna pomoć iznosila **289.991.741 KM ili 148.270.422,78 €**, povećana za **188.661.447 KM**, odnosno **65,05%**.

Grafikon 3.1. Pregled ukupno dodijeljene državne potpore u BiH u periodu od 2018. - 2020. godine

Tabela 3.1. Državna potpora u odnosu na BDP i po stanovniku u BiH u periodu od 2018. – 2020. godine

Rbr.	POKAZATELJI	Jed. mjere	2018.	2019.	2020.
1	UKUPNA DODIJELJENA DRŽAVNA POMOĆ	KM	289.991.741	432.178.348	478.653.188
2	UKUPNA DODIJELJENA DRŽAVNA POMOĆ	EUR	148.270.422,78	220.969.280,56	244.904.657,09
3	BDP	KM	33.444.077.000 ³	35.295.752.000	33.976.721.000
4	BDP	EUR	17.011.446,24	17.953.307,18	17.282.377,47
5	DRŽAVNA POMOĆ U BDP	U %	0,87	1,22	1,41
6	DRŽAVNA POMOĆ PO STANOVNIKU	KM	82,12	122,38 ⁴	135,55
7	DRŽAVNA POMOĆ PO STANOVNIKU	EUR	41,98	62,57	69,35

U Tabeli 3.1. prikazani su osnovni makroekonomski pokazatelji koji nam pružaju pregled i upoređivanje tih pokazatelja, od ukupnog iznosa državne potpore, učešća državne potpore u odnosu na bruto domaći proizvod BiH (u daljem tekstu: BDP), te iznosa državne potpore po stanovniku u BiH u periodu od 2018. - 2020. godine.

Na osnovu naprijed navedenog, u Tabeli 3.1. prikazan je udio ukupne državne potpore u BDP-u koji u 2020. godini iznosi **1,41%**, u 2019. godini iznosio je **1,22%**, a u 2018. godini iznosio je **0,87%**.

Istovremeno državna potpora po stanovniku u 2020. godini iznosi **135,55 KM** što predstavlja povećanje za **10,76%**, odnosno **13,17 KM** u odnosu na 2019. godinu kada je državna potpora po stanovniku iznosila **122,38 KM** što predstavlja povećanje za **65,06%**, odnosno za **53,43 KM** u odnosu na 2018. godinu, koja je iznosila **82,12 KM**, po glavi stanovnika.

Također je važno napomenuti kako se državna potpora za poljoprivredu i ribarstvo u BiH, kao i u EU, metodološki prikazuje odvojeno od ostalih državnih potpora zbog posebnih pravila koja vrijede za dodjelu te državne potpore, odnosno njihove specifične djelatnosti, s obzirom na to da se odredbe Zakona ne primjenjuju za poljoprivredu i ribarstvo (članak 4. stavak (2) točka a)).

³ Izvor: Agencija za statistiku BiH, „Saopštenje“, Bruto domaći proizvod – proizvodni pristup – tromjesečni podaci”, Sarajevo 31.3.2021. godine, dostupno na adresi <http://bhas.gov.ba/>

⁴ Izvor: Agencija za statistiku BiH, "POPIS STANOVNIŠTVA, KUĆANSTAVA I STANOVA U BOSNI I HERCEGOVINI, 2013. REZULTATI POPISA", Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, lipanj 2016. godine, dostupno na adresi http://www.popis.gov.ba/popis2013/doc/RezultatiPopisa_HR.pdf

Tabela 3.2. Državna potpora u odnosu na BDP i po stanovniku u BiH u periodu od 2018. - 2020. godine (bez poljoprivrede i ribarstva)

Rbr.	POKAZATELJI	Jed. mjere	2018.	2019.	2020
1	UKUPNA DODIJELJENA DRŽAVNA POMOĆ	KM	122.218.601	264.982.145	272.866.573
2	UKUPNA DODIJELJENA DRŽAVNA POMOĆ	EUR	62.489.378,42	135.483.219	139.613.181,16
3	BDP	KM	33.444.077.000	35.295.752.000	33.976.721.000
4	BDP	EUR	17.011.446,24	17.953.307,18	17.282.377,47
5	DRŽAVNA POMOĆ U BDP	U %	0,36	0,75	0,80
6	DRŽAVNA POMOĆ PO STANOVNIKU	KM	34,60	75,04	77,27
7	DRŽAVNA POMOĆ PO STANOVNIKU	EUR	17,69	38,36	39,53

Stoga se u odnosu na naprijed navedeno, u ovom Godišnjem izješću u Tabeli 3.2. prikazuje dodijeljena državna potpora bez pomoći za poljoprivredu i ribarstvo, a ta državna potpora u 2020. godini dodijeljena je u iznosu od **272.866.573 KM ili 139.613.181,16€**, što predstavlja povećanje za **2,97%**, odnosno **7.884.428 KM** u odnosu na 2019. godinu, te povećanje u odnosu na 2018. godinu za **123,26%**, odnosno za **150.647.972 KM**.

Udio dodijeljene državne potpore, bez pomoći sektoru poljoprivrede i ribarstva, u BDP-u u 2020. godini iznosio je **0,80%**, u 2019. iznosio je **0,75%**, dok je u 2018. godini iznosio **0,36%**.

3.2. Ukupno dodijeljena državna potpora u BiH po obliku/kategorijama

Uredbama o metodologiji izrade godišnjeg izještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Federaciji BiH i Republici Srpskoj je propisano da su oblici državne pomoći: državna pomoć za promoviranje regionalnog razvoja, horizontalna državna pomoć, vertikalna (sektorska) državna pomoć, državna pomoć male vrijednosti (*de minimis* državna pomoć) i državna pomoć u obliku specifičnih instrumenata državne pomoći.

Oblici državne pomoći određuju se prema primarnim ciljevima dodjeljivanja:

1. Državna pomoć za promoviranje regionalnog razvoja može se dodijeliti kao: pomoć kod početnog ulaganja ili troškova bruto plaća i naknada za radna mesta koja se otvore kao direktni rezultat projekta početnog ulaganja, operativna pomoć ili pomoć novoosnovanim malim privrednim subjektima.
2. Horizontalna državna pomoć – za male i srednje privredne subjekte, za sanaciju i restrukturiranje privrednih subjekata u teškoćama, za zapošljavanje, za zaštitu životne

sredine, za istraživanje, razvoj i inovacije, za usavršavanje, državna pomoć u obliku rizičnog kapitala i državna pomoć u oblasti kulture.

3. Vertikalna državna pomoć (dostupna određenim sektorima) dodjeljuje se u: sektoru proizvodnje čelika, sektoru vađenja uglja, sektoru saobraćaja (cestovni, željeznički i zračni, te pomoć za potrebe prijevoza stanovnika udaljenih regija), pomoć u sektoru poštanskih usluga, pomoć za infrastrukturu širokopojasnog internet, pomoć za radio-difuzne usluge, pomoć u oblasti kulture i očuvanje kulturnog nasleđa, uključujući kinematografiju i audiovizuelna djela, državna pomoć za sportsku i višenamjensku rekreativnu infrastrukturu.
4. *De minimis* državna pomoć definisana je članom 2. točka c) Zakona i predstavlja pomoć koja se dodjeljuje jednom privrednom subjektu za bilo koju svrhu koja se dodjeljuje jednom ili više puta i koja ne prelazi iznos od 200.000 eura u toku bilo kojeg perioda od tri fiskalne godine. *De minimis* državna pomoć se može dodjeljivati za bilo koju namjenu, osim za: pomoć koja se dodjeljuje privrednim subjektima koji posluju u sektorima ribarstva i akva-kulture, pomoć koja se dodjeljuje privrednim subjektima koji posluju u sektoru poljoprivrede, pomoć za djelatnosti za podsticanje izvoza, odnosno pomoć koja je direktno povezana sa izvezenim količinama, uspostavljanjem i funkcionisanjem distributivne mreže ili sa drugim tekućim troškovima povezanim sa izvoznim aktivnostima (pomoć za troškove učestvovanja na sajmovima, troškove studija ili savjetodavnih usluga potrebnih za uvođenje novog ili postojećeg proizvoda na novo tržište u drugoj zemlji obično ne čini pomoć za izvoz), pomoć kojom se uslovjava upotreba domaćih proizvoda u odnosu na uvozne proizvode, pomoć za nabavku vozila za drumske prevoze robe privrednim subjektima koji obavljaju djelatnost drumskog prevoza robe za zakup ili naknadu.

Državna pomoć koju su dodijelila entitetska ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva nije posebno analizirana, već je prikazana samo u ukupno dodijeljenom iznosu, s obzirom na to da se odredbe Zakona ne primjenjuju za poljoprivredu i ribarstvo (član 4. stav (2) tačka a)).

Državna pomoć dodijeljena za obavljanje usluga od općeg ekonomskog interesa prikazana je u ukupno dodijeljenom iznosu i nije predmet posebne analize.

Državna pomoć za obavljanje usluga od općeg ekonomskog interesa, predstavlja, u skladu sa članom 6. stav (1) tačka c) Zakona, dozvoljenu državnu pomoć, koja se dodjeljuje pravnim i fizičkim licima kojima je u skladu sa posebnim pravilima povjereni obavljanje iste ili dodijeljeno isključivo pravo obavljanja određenih djelatnosti ako bi u slučaju nepostojanja takve pomoći ova lica bila onemogućena u obavljanju posebnih zadataka koji su im povjereni i pod uslovom da je državna pomoć samo naknada za obavljanje i provođenje tih zadataka i pod uslovom da se time u većoj mjeri ne narušava tržišna konkurenca i ispunjavanje preuzetih međunarodnih obaveza.

Obavljenu analizu godišnjih izvještaja entiteta, Brčko Distrikta BiH koji su izrađeni na osnovu dostavljenih obrazaca popunjениh od strane davalaca državne pomoći u BiH te Informacije od strane Vijeća ministara BiH, razvrstani po obliku, možemo prikazati u sljedećoj tabeli:

Tabela 3.3. Pregled dodijeljene državne potpore po obliku/kategorijama u BiH u 2020. godini

Rbr.	OBLIK DRŽAVNE POMOĆI	2020. - KM				
		FBiH ⁵	RS ⁶	BD ⁷	VM BiH ⁸	Ukupno BiH
1	DRŽAVNA POMOĆ ZA PROMOVIRANJE REGIONALNOG RAZVOJA	330.000	0	0	0	330.000
2	HORIZONTALNA DRŽAVNA POMOĆ	23.388.502	17.567.743	27.928.015	3.599.000	72.483.260
3	VERTIKALNA DRŽAVNA POMOĆ	61.760.000	0	202.913	1.425.500	63.388.413
4	DRŽAVNA POMOĆ MALE VRIJEDNOSTI	48.255.313	36.669.239	0	300.000	85.224.552
5	USLUGE OD OPĆEG EKONOMSKOG INTERESA	43.500.000	7.940.347	0	0	51.440.347
6	DRŽAVNA POMOC U OBLASTI POLJOPRIVREDE I RIBARSTVA	111.969.385	78.717.230	15.100.000	0	205.786.615
UKUPNO		289.203.200	140.894.559	43.230.928	5.324.500	478.653.188

Državna potpora za promoviranje regionalnog razvoja u ukupno dodijeljenoj državnoj potpori u 2020. godini učestvuje sa **0,07%** i iznosi **330.000 KM ili 168.726.321 €.**

Horizontalna državna potpora u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2020. godini učestvuje sa **15,14%** i iznosi **72.483.260 KM ili 37.053.694,06€.**

Vertikalna državna potpora ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2020. godini učestvuje sa **13,24%** i iznosi **63.338.413 KM ili 32.378.818,58€.**

Državna potpora male vrijednosti u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2020. godini učestvuje sa **17,81%** i iznosi **85.224.552KM ili 43.567.086,75€.**

Državna potpora za obavljanje usluge od općeg ekonomskog interesa u ukupno dodijeljenoj državnoj potpori u 2020. godini učestvuje sa **10,75%** i iznosi **51.440.347KM ili 26.296.483,90€.**

Državna potpora u oblasti poljoprivrede i ribarstva u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2020. godini učestvuje sa **42,99%** i iznosi **205.786.615KM ili 105.198.830,22€.**

⁵ Federacija Bosne i Hercegovine.

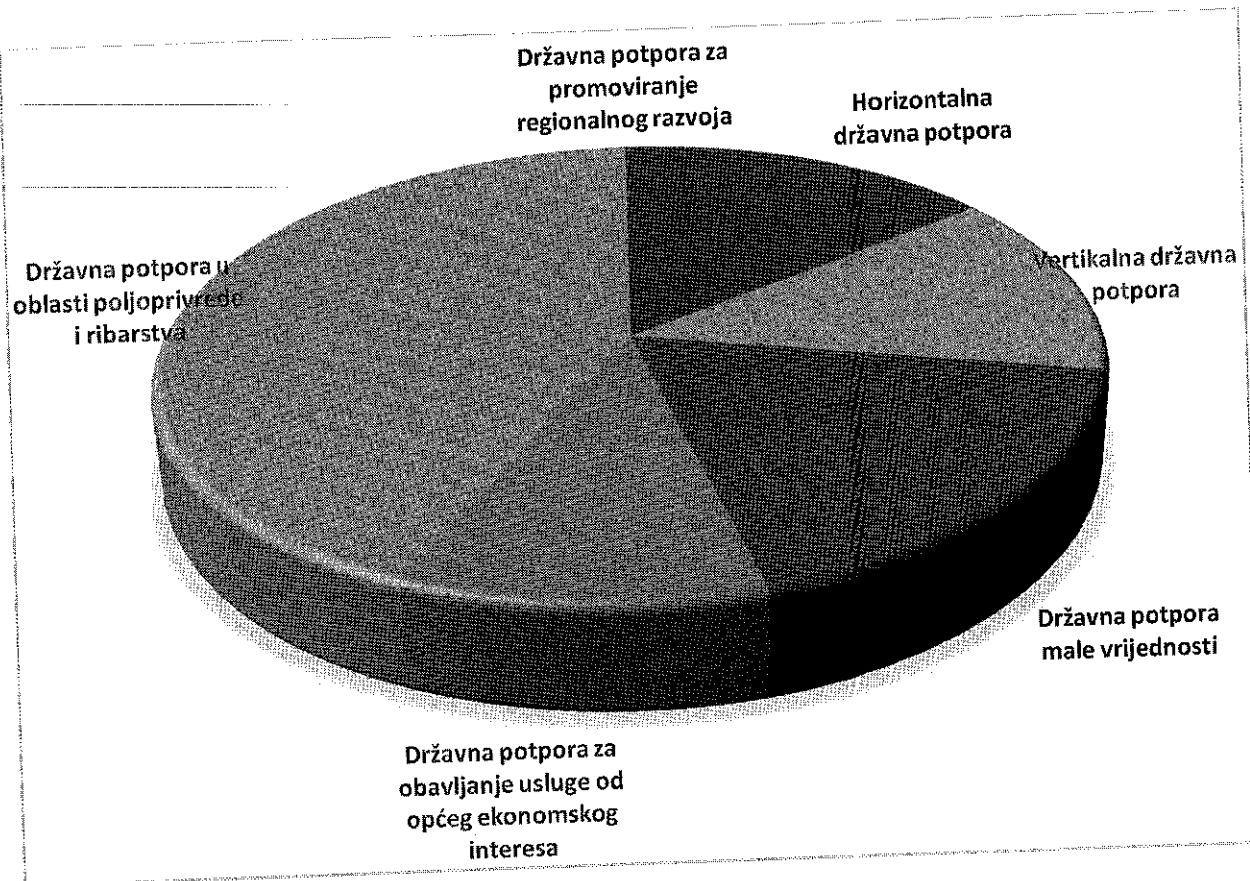
⁶ Republika Srpska.

⁷ Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine.

⁸ Vijeće ministara Bosne i Hercegovine.

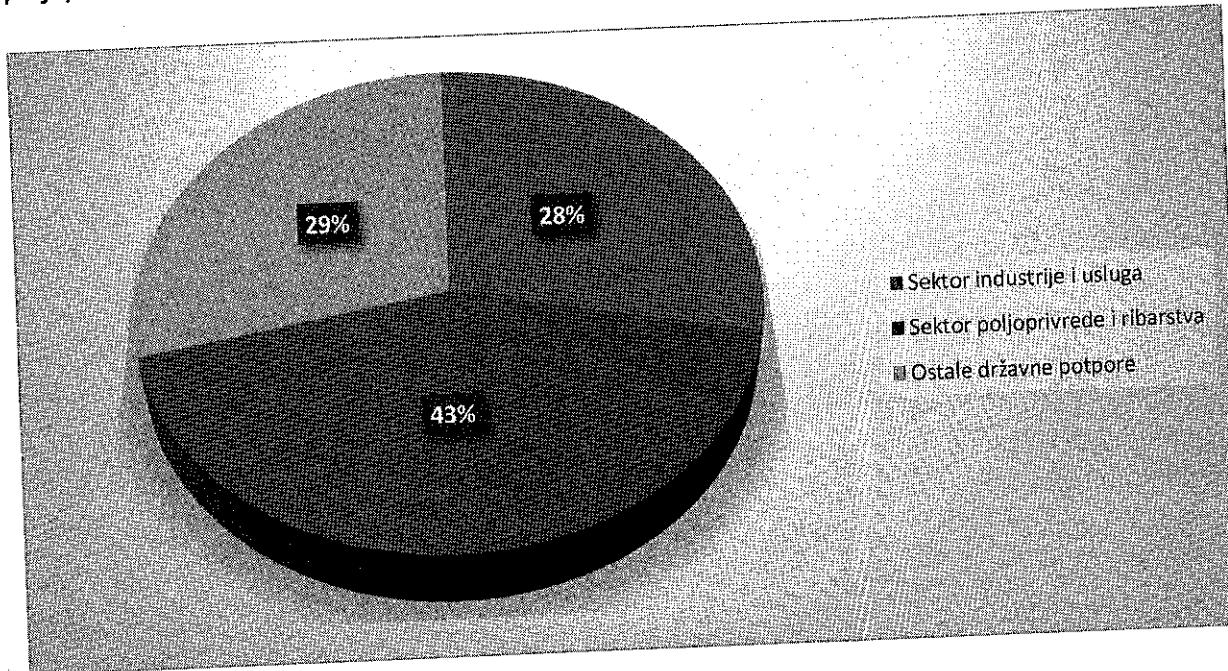
Navedene podatke ilustrovat ćemo u sljedećem grafikonu:

Grafikon 3.2. *Pregled dodijeljene državne potporei po obliku/kategorijama u BiH u 2020. godini*

S obzirom da se, prema metodologiji EU za potrebe izvještavanja o dodijeljenoj državnoj potpori, ista dijeli na dvije osnovne vrste pomoći: **državnu potporu u sektoru industrije i usluga** (horizontalna, vertikalna i za promoviranje regionalnog razvoja) i **državnu potporu u poljoprivredi i ribarstvu**, za koju vrijede posebna pravila i uvjeti dodjele, u Grafikonu 3.3. prikazano je učešće dodijeljene državne potpore za sektor industrije i usluga i za sektor poljoprivrede i ribarstva u ukupno dodijeljenoj državnoj potpori u BiH u 2020. godini.

Grafikon 3.3. Učešće dodijeljene državne potpore za sektor industrije i usluga i sektor poljoprivrede i ribarstva u ukupno dodijeljenoj državnoj potpori u BiH u 2020. godini

Sektoru industrije i usluga dodijeljena je državna potpora u iznosu od **136.201.673 KM** ili **69.626.769,96€** čime ona sudjeluje sa **28,46%** u ukupno dodijeljenoj državnoj potpori u 2020. godini.

Dodijeljena državna potpora u **sektoru poljoprivrede i ribarstva** iznosi **205.786.615KM** ili **105.214.211,31€** i čini **42,99%** ukupno dodijeljene državne potpore u 2020. godini, dok ostale državne potpore (*de minimis* i državna pomoć za obavljanje usluga od općeg ekonomskog interesa) iznose **136.664.899 KM** i čine **28,55%** ukupno dodijeljene državne potpore u 2020. god.

3.3. Ukupno dodijeljena državna potpora (bez poljoprivrede) u BiH po vrsti/instrumentima dodjele

Uredbama o metodologiji izrade godišnjeg izvješća o dodijeljenoj državnoj potpori u Federaciji BiH i Republici Srpskoj propisano je da su vrste, odnosno instrumenti putem kojih se pomoći

dodjeljuje:

- a. subvencije/podsticaji, nepovratna pomoć, grantovi
- b. umanjenja ili izuzeća od primjene finansijskih obaveza;
- c. poreske olakšice;
- d. otpisivanje dugovanja ili preuzimanje dugovanja;
- e. dodjeljivanje zajmova (kredita) sa preferencijalnim kamatnim stopama;
- f. druge vrste/instrumenti dodjele državne pomoći

Tabela 3.4. Pregled dodijeljene državne potpore (bez poljoprivrede) po vrsti/instrumentima dodjele u BiH u 2020. godini

Rbr.	VRSTA DRŽAVNE POMOĆI	2020. KM				
		FBIH	RS	BD	VM BiH	Ukupno BiH
a	SUBVENCije / PODSTICAJI, NEPOVratna POMOĆ, GRANTOVi	169.439.552	61.837.469	20.593.232	5.324.500	257.194.753
b	UMANJENJA ILI IZUZEĆA OD PRIMJENE FINANSIJSKIH OBAVEZA	0	0	0	0	0
c	PORESKE OLAKŠICE	0	241.337	6.337.697	0	6.579.034
d	DODIJELJENI ZAJMOVi (KREDITi) SA PREFERENCIJALNIM KAMATNIM STOPAMA	7.794.263	98.523	1.200.000	0	9.092.786
e	DRUGE VRSTE DODIJELJENE DRŽAVNE POMOĆI	0	0	0	0	0
UKUPNO		177.233.815	62.177.329	28.130.929	5.324.500	272.866.573

Iz analize naprijed navedenih vrsta dodijeljene državne potpore u BiH u 2020. godini možemo vidjeti da su u navedenoj godini bile zastupljene slijedeće vrste državne potpore:

Subvencije/podsticaji, nepovratna pomoć i grantovi u ukupno dodijeljenoj državnoj potpori (bez poljoprivrede) u 2020. godini učestvuju sa **94,26%** i iznose **257.194.753 KM** ili **131.594.637,55€**.

Umanjenja ili izuzeća od primjene finansijskih obveza u 2020. godini nisu evidentirana.

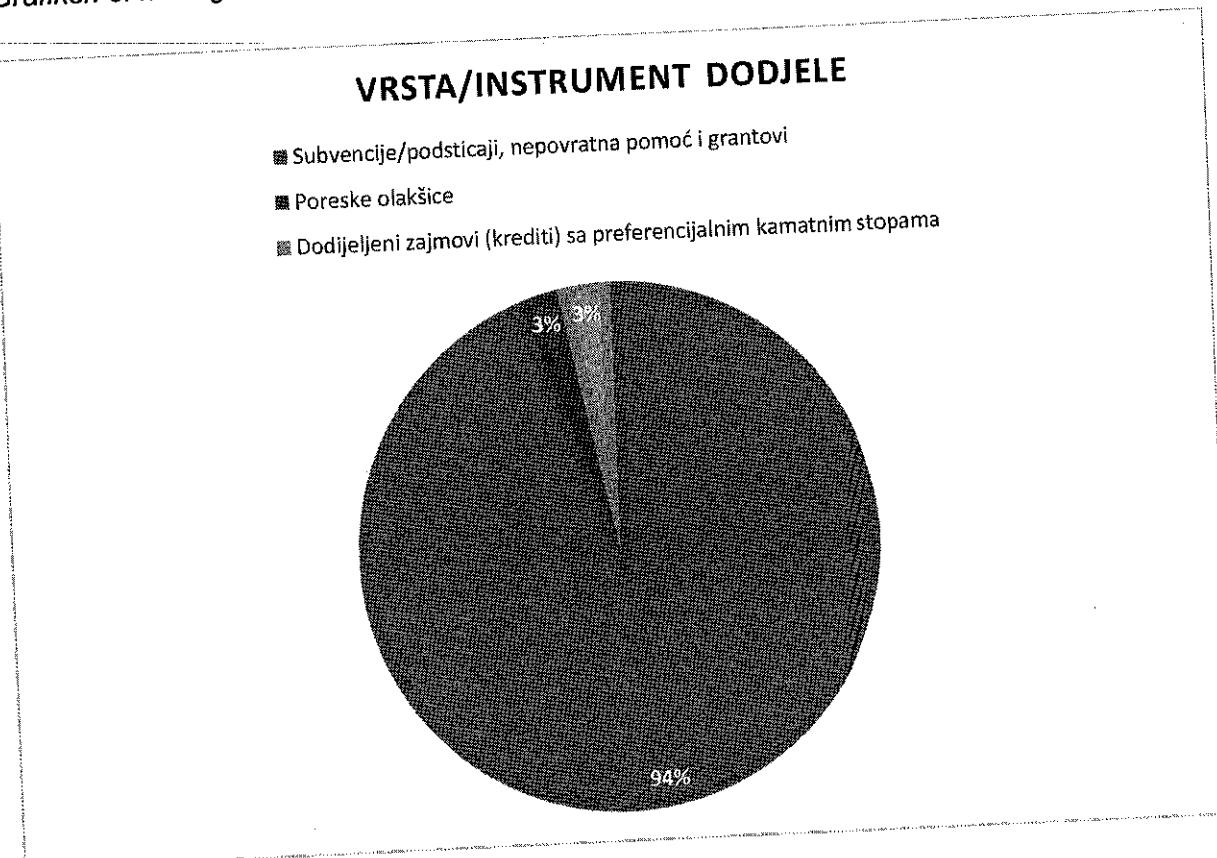
Poreske olakšice u ukupno dodijeljenoj državnoj potpori u 2020. godini sudjeluju sa **2,41%** i iznose **6.579.034 KM** ili **3.363.517,50€**.

Dodijeljeni zajmovi (krediti) sa preferencijalnim kamatnim stopama u ukupno dodijeljenoj državnoj potpori u 2020. godini učestvuju sa **3,33%** i iznose **9.052.786KM** ili **4.628.218,09€**.

Druge vrste dodijeljene državne potpore u ukupno dodijeljenoj državnoj potpori u 2020. nisu evidentirane.

Navedene podatke ilustrovat ćemo u slijedećem grafikonu:

Grafikon 3.4. Pregled dodijeljene državne pomoći po vrsti/instrumentima dodjele u BiH u 2020.

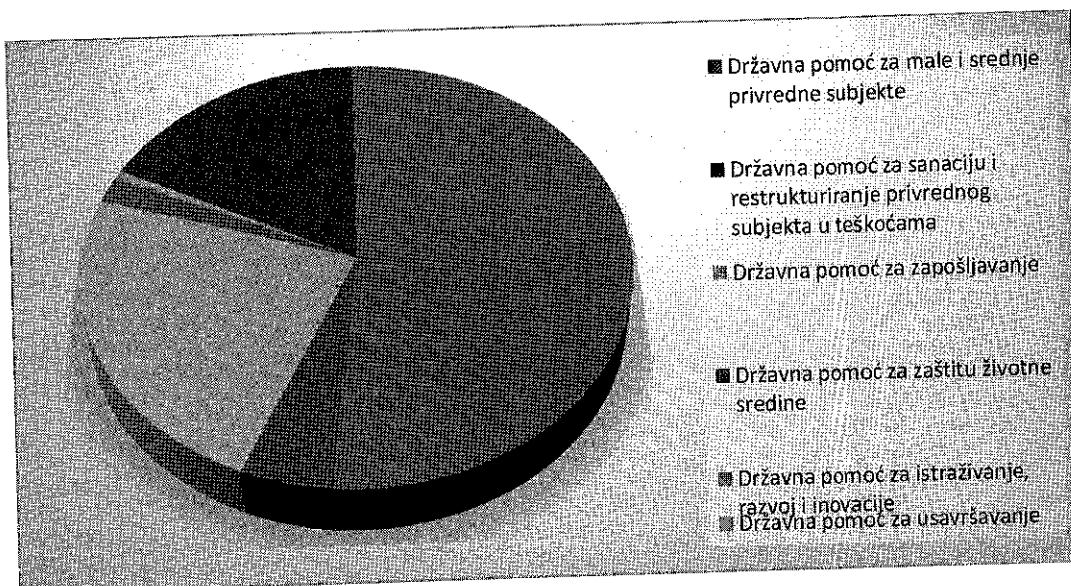
3.4. Struktura horizontalne državne potpore u BiH u 2020. godini

Analizu dostavljenih podataka o strukturi horizontalne državne potpore možemo prikazati u slijedećem pregledu.

Tabela 3.5. Struktura horizontalne državne potpore u BiH u 2020. godini

Rbr.	STRUKTURA HORIZONTALNE DRŽAVNE POMOĆI	2020. - KM				Ukupno BiH
		FBIH	RS	BD	VM BiH	
1	Za male i srednje privredne subjekte	8.828.736	1.129.100	27.428.015	0	37.385.851
2	Za sanaciju i za restrukturiranje privrednog subjekta u teškoćama	3.642.300	0	0	0	3.642.300
3	Za zapošljavanje	112.317	16.438.643	500.000	0	17.050.960
4	Za zaštitu životne sredine	1.395.191	0	0	0	1.395.191
5	Za istraživanje, razvoj i inovacije	29.000	0	0	117.000	146.000
6	Za usavršavanje	346.307	0	0	0	346.307
7	U oblasti kulture	9.034.651	0	0	3.482.000	12.516.651
UKUPNO		23.388.502	17.567.743	27.928.015	3.599.000	72.483.260

Grafikon 3.5. Struktura dodijeljene horizontalne državne popore u BiH u 2020. godini

Državna pomoć za male i srednje privredne subjekte u ukupno dodijeljenoj horizontalnoj državnoj potpori u 2020. godini učestvuje sa 51,58% i iznosi **37.385.851KM ili 19.113.438,87€**.

Državna pomoć za sanaciju i restrukturiranje privrednog subjekta u teškoćama u ukupno dodijeljenoj horizontalnoj državnoj pomoći u 2020. godini učestvuje sa 5,03% i iznosi **3.642.300KM ili 1.862.118,33€**.

Državna potpora za zapošljavanje u ukupno dodijeljenoj horizontalnoj državnoj potpori u 2020. godini učestvuje sa **23,52%** i iznosi **17.050.960KM ili 8.717.267,98€.**

Državna potpora za zaštitu životne sredine u ukupno dodijeljenoj horizontalnoj državnoj pomoći u 2020. godini učestvuje sa **1,92%** i iznosi **1.395.191KM ili 713.288,51€.**

Državna potpora za istraživanje, razvoj i inovacije u ukupno dodijeljenoj horizontalnoj državnoj pomoći u 2020. godini učestvuje sa **0,20%** i iznosi **146.000KM ili 74.635,71€.**

Državna potpora za usavršavanje u ukupno dodijeljenoj horizontalnoj državnoj pomoći u 2020. godini učestvuje sa **0,48%** i iznosi **346.307KM ili 177.048,74€.**

Državna potpora u oblasti kulture u ukupno dodijeljenoj horizontalnoj državnoj pomoći u 2020. godini učestvuje sa **17,27%** i iznosi **12.516.651KM ili 6.398.555,43€.**

3.5. Struktura vertikalne državne potpore u BiH u 2020. godini

Analizu dostavljenih podataka o strukturi vertikalne državne pomoći možemo prikazati u slijedećem pregledu:

Tabela 3.6. Struktura vertikalne državne potpore u BiH u 2020. godini

Rbr.	STRUKTURA VERTIKALNE DRŽAVNE POMOĆI	2020. - KM				Ukupno BiH
		FBiH	RS	BD	VM BiH	
1	U sektoru proizvodnje čelika	61.760.000	0	0		61.760.000
2	U sektoru vađenja uglja	0	0	0		0
3	U sektoru saobraćaja	0	0	202.913		202.913
4	U oblasti medija	0	0	0		0
5	Za sportsku i višenamjensku rekreativnu infrastrukturu ⁹	0	0	0	1.425.500	1.425.500
UKUPNO		61.760.000	0	202.913	1.425.500	63.388.413

Državna potpora u sektoru proizvodnje čelika u ukupno dodijeljenoj vertikalnoj državnoj potpori u 2020. godini učestvuje sa **97,43%** i iznosi **61.760.000 KM ili 31.574.672,05€.**

Državna potpora u sektoru vađenja uglja nije dodijeljivana u 2020. godini.

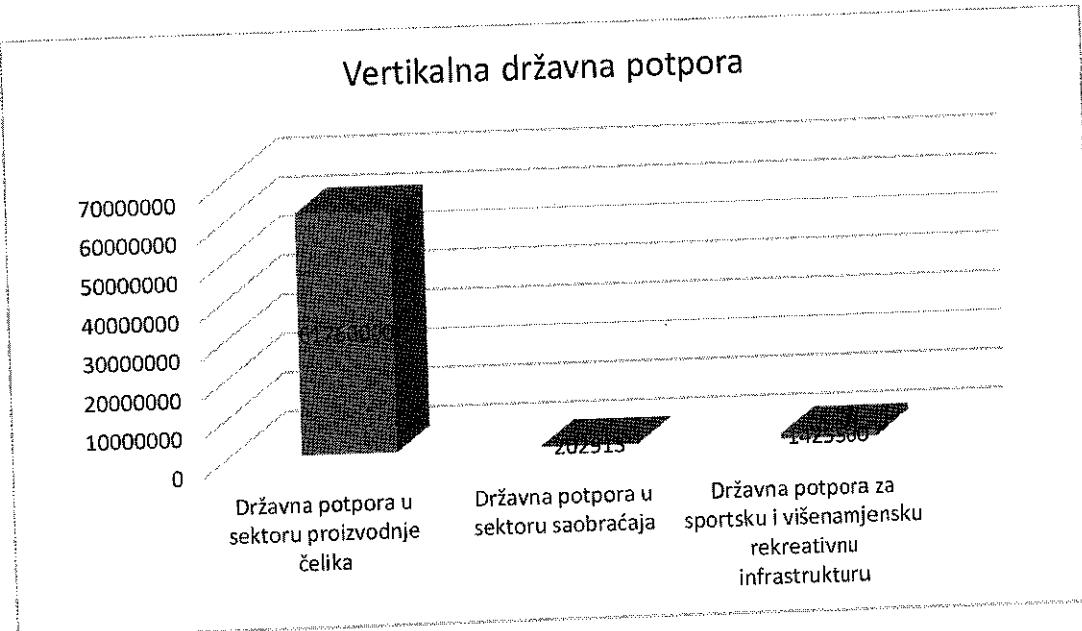
⁹ Vidjeti fusnotu br.2

Državna potpora u sektoru saobraćaja u ukupno dodijeljenoj vertikalnoj državnoj potpori u 2020. godini učestvuje sa **0,32%** i iznosi **202.913 KM ili 1.662,07€.**

Državna potpora u oblasti medija nije dodijeljivana u 2020. godini.

Državna potpora za sportsku i višenamjensku rekreativnu infrastrukturu u ukupno dodijeljenoj vertikalnoj državnoj potpori u 2020. godini sudjeluje sa **2,25 %** i iznosi **1.425.500 KM ili 728.990,13 €.**

Grafikon 3.6. Pregled strukture dodijeljene vertikalne državne popore u BiH u 2020. godini

4. ZAKLJUČAK

Godišnje izvješće o državnoj potpori u Bosni i Hercegovini u 2020. godini je analitički pregled dodijeljene državne potpore u 2020. godini i izrađen je na osnovu Godišnjeg izvješća o dodijeljenoj državnoj potpori u Republici Srpskoj u 2020. godini, Godišnjeg izvješća o dodijeljenoj državnoj potpori u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2020. godini, Godišnjeg izvješća o državnoj potpori u Brčko Distriktu BiH u 2020. godini, a koji su sačinjeni prema odgovarajućim uredbama o metodologiji izrade godišnjeg izvještaja o dodijeljenoj državnoj pomoći u Republici Srpskoj i Federaciji BiH i koje su razmatrale i usvojile vlade entiteta i Brčko Distrikta BiH te Informacije sa podacima o dodijeljenoj državnoj potpori na nivou Vijeća ministara Bosne i Hercegovine u 2020. godini koju je dostavilo Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH koja nije obrascima propisanim Odlukom o postupcima i obrascima za podnošenje obavještenja o državnoj pomoći i praćenje državne pomoći. Ovako dostavljeni pojedinačni izvještaji entiteta, Brčko Distrikta BiH i Vijeća ministara BiH konsolidovani su u ovo jedinstveno izvješće. Radi sveobuhvatnosti pregleda i praćenja kretanja dati su i uporedni podaci za odnos sa BDP-om i brojem stanovnika.

Prema članku 71. stavak (5) SSP-a Vijeće je u obvezi izraditi i usvojiti Godišnje izvješće o državnoj potpori u BiH i dostaviti ga Vijeću ministara Bosne i Hercegovine do 30. lipnja tekuće godine. Međutim, to nije bilo moguće iz razloga što je Informacija sa podacima o dodijeljenoj državnoj potpori na nivou Vijeća ministara Bosne i Hercegovine u 2020. godini dostavljena Vijeću 12.7.2021. godine te u cilju cjelovitog i istinitog Godišnjeg izvješća isti je sačinjen u srpnju tekuće godine.

U 2020. godini u Bosni i Hercegovini dodijeljena je državna potpora u ukupnom iznosu od **478.653.188 KM ili 244.904.657,09€** što je povećanje za **46.474.840 KM** odnosno **10,75%** u odnosu na 2019. godinu kada je državna pomoć iznosila **432.178.348 KM ili 220.969.280,56 €**, dok je u odnosu na 2018. godinu, kada je dodijeljena državna pomoć iznosila **289.991.741 KM ili 148.270.422,78 €**, povećana za **188.661.447 KM**, odnosno **65,05%**.

Ukupnu državnu pomoć čini državna potporu u sektoru industrije i usluga (horizontalna, vertikalna i za promovisanje regionalnog razvoja), državna potpora male vrijednosti (*de minimis* državna pomoć), državna pomoć za obavljanje usluga od općeg ekonomskog interesa i državna pomoć u poljoprivredi i ribarstvu. Učešće državne potpore u BDP-u BiH u 2020. godini iznosi **1,41%**, u 2019. godini iznosio je **1,22%**, a u 2018. godini iznosio je **0,86%**.

Istovremeno državna potpora po stanovniku u 2020. godini iznosi **135,55 KM** što predstavlja povećanje za **10,76%**, odnosno **13,17 KM** u odnosu na 2019. godinu kada je državna potpora po stanovniku iznosila **122,38 KM** što predstavlja povećanje za **65,06%**, odnosno za **53,43 KM** u odnosu na 2018. godinu, koja je iznosila **82,12 KM**, po glavi stanovnika.

U ovom Godišnjem izvješću, data je analiza za period od tri posmatrane godine, 2018. do 2020. godina, iz koje zaključujemo da je došlo do povećanja državne potpore u odnosu na prethodnu godinu i u odnosu na 2018. godinu, te da i dalje dominira horizontalna nad vertikalnom (sektorskog) državnog potporom, što se smatra pozitivnim kretanjem. Analizu navedenih podataka detaljno smo dali u tački 3.1. ovog Godišnjeg izvješća.

Državna potpora u sektoru industrije i usluga (horizontalna + vertikalna + regionalna) u 2020. godini dodijeljena je u apsolutnom iznosu **136.201.673 KM ili 69.626.769,96€** čime ona sudjeluje sa **28,46%** u ukupno dodijeljenoj državnoj potpori u 2020. godini.

Sektoru poljoprivrede i ribarstva u 2020. godini dodijeljena je državna potpora u apsolutnom iznosu od **205.786.615KM ili 105.214.211,31€** i čini **42,99%** ukupno dodijeljene državne potpore u 2020. godini.

Državna potpora male vrijednosti u ukupno dodijeljenoj državnoj potpori u 2020. godini učestvuje sa **17,81%** i iznosi **85.224.552KM ili 43.567.086,75€**, dok državna potpora za obavljanje usluge od općeg ekonomskog interesa u ukupno dodijeljenoj državnoj potpori u 2020. godini učestvuje sa **10,75%** i iznosi **51.440.347KM ili 26.296.483,90€**.

Horizontalna državna potpora u ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2020. godini učestvuje sa **15,14%** i iznosi **72.483.260 KM ili 37.053.694,06€**, dok vertikalna državna potpora ukupno dodijeljenoj državnoj pomoći u 2020. godini učestvuje sa **13,24%** i iznosi **63.338.413 KM ili 32.378.818,58€**.

Državna potpora za promoviranje regionalnog razvoja u ukupno dodijeljenoj državnoj potpori u 2020. godini učestvuje sa **0,07%** i iznosi **330.000 KM ili 168.726.321 €**.

Među vrstama/instrumentima korištenim za dodjelu državne potpore dominiraju subvencije/podsticaje, nepovratna pomoć i grantovi, koji u ukupno dodijeljenoj državnoj potpori u 2020. godini učestvuju sa **94,26%** i iznose **257.194.753 KM ili 131.594.637,55€**.

Vijeće je u svom Programu rada za 2021. godinu predvidilo aktivnosti na podizanju svijesti i znanja o ulozi politike i prava državne potpore i to kroz sačinjavanje preporuka o tome na koji način bi postojeci sustav dodjele državne potpore mogao biti poboljšan, izgrađen kao efikasan model za jačanje konkurentnosti domaće privrede javnim sredstvima i kroz konstruktivne sastanke sa organima za provođenje i davaocima državne potpore te kroz suradnju s medijima i širom javnosti.

Također, se nastavlja i suradnja sa organima za provođenje, davaocima i korisnicima državne potpore i sa drugim relevantnim tijelima u cilju promoviranja obveze blagovremenog podnošenja prijave državne potpore.

S obzirom da je 2020.godina obilježena krizom izazvanom pandemijom, EU je prepoznala potrebu proširenja državne potpore koja će pomoći oporavak privrednih subjekata te utjecati na stabilizaciju ekonomije države u cijelosti. S tim u vezi, Vijeće je izradilo Obavještenje o primjeni Zakona o sustavu državne potpore u BiH u aktuelnoj situaciji izazvanoj epidemijom virusa COVID-19 te kao što se i očekivalo ukupna državna potpora u apsolutnom iznosu se u 2020.godini povećala.

Na kraju ističemo da je u toku proces usklađivanja zakonodavstva iz oblasti državne potpore u BiH sa pravnom stečevinom EU (*acquis-tem*), prije svega sa sekundarnim izvorima prava EU koji su izmijenjeni u periodu 2012.-2014., a sve u cilju uspješnog sprovođenja reforme sustava državne potpore.

Izvještaj sačinilo:
Tajništvo Vijeća za državnu potporu BiH

Polazeći od navedenog, predlaže se Vijeću ministara Bosne i Hercegovine, da nakon razmatranja Godišnjeg izvješća o državnoj potpori u Bosni i Hercegovini u 2020.godini donese sljedeći:

ZAKLJUČAK

1. Usvaja se Godišnje izvješće o državnoj potpori u Bosni i Hercegovini u 2020.godini.
2. Ovaj Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Predsjedavajući Vijeća ministara BiH
Dr Zoran Tegetija

Broj:
Datum: